

Herbejant al camp del Llenguatge

per FILO PRIM

POSICIONS I PROPOSICIONS

L'insigne poeta francès contemporani Paul Claudel té un admirable llibre d'assajos titulat POSITION et PROPOSITIONS. Com el mateix títol indica, en aquest llibre proposa qüestions i manifesta les seves posicions en esguard a cada tema proposat.

Manllevo a l'admirat escriptor aquest títol per a capçal del meu article, car jo també proposaré qüestions i manifestaré les meves posicions.

Amb l'article d'avui, dedicat a qüestions de dicció poso punt final a un llarg cicle sobre temes filològics.

Haig d'agradir als lectors comunicants d'observacions, que m'han ajudat a precisar conceptes.

En el llenguatge parlat se suprimeixen les RR de mots acabats en Or. Així diem: DOLÒ, FRESCÒ, OLÒ, NEGRÒ, PASTÒ, etc. per comptes de DOLOR, FRESCOR, OLOR, NEGROR, PASTOR, etc., però fem algunes poques excepcions, així diem: LICOR, AMOR, TRESOR, HONOR, HORROR, HUMOR, i no LICÒ, AMÒ, TRESÒ, HONÒ, HUMÒ... Els mallorquins suprimeixen la R d'AMOR (AMÒ) i alguna altra paraula que no recordo.

Ara, jo em pregunto: hi ha alguna raó per silenciar (com molts fan avui) la R de mots d'origen savi com AUTOR, DECOR, CANDOR, posem per cas? Per què aquesta tendència a l'uniformisme en perjudici de la musicalitat de la nostra Llengua?

Diem AQUET, AQUESTA. Si suprimim la S d'AQUEST, sembla que també hauriem de suprimir la S d'AQUESTA (AQUET, AQUETA). La meua opinió és que s'haurien de fer servir les dues SS (AQUEST, AQUESTA). L'orella ens empeny a fer-ho quan AQUEST va seguit d'una paraula començada amb A: AQUESTANY, AQUESTHOME, AQUESTINSTANT. Per què no sempre?

Supressions indègudes de la T. Com que en castellà SAN no porta T com en català SANT, hem anat tenint tendència a suprimir en el llenguatge parlat la T precedent als SANTS. Així a semblança del castellà (SANANTONIO, SANANDRÉS...) anem dient SANANTONI, SANANDREU, per comptes de SANTANTONI, SANTANDREU... com deia la gent abans de tant fregadis amb el castellà de tanta gent forana com ha vingut. De tal manera era així, que, segons sembla, de SANT ELM, català en va sortir SAN TELMO castellà.

Però, no és pas solament als SANTS que els neguem aquesta T en el llenguatge parlat: aquesta T servidora de la identitat i enriquiment de l'eufonia de la nostra llengua; els pobres números també en surten desvaloritzats. Així, per comptes de dir: VINTHORES, CENTANYS... anem dient ja VINORES, CENANYS. Oi que diem: VINTIUN, VINTIDOS, VINTITRÈS, etc.? I doncs?

Brindo aquestes PROPOSICIONS als responsables de l'Escola Catalana destinada a les REPOSICIONS.

Hauriem de prendre exemple de l'Escola Francesa, tan primmirada quant a l'observança de les LIAISONS en la lectura.

Per fi, i a propòsit: acaba de sortir-me allò del QUANT A... Dir QUANA i no QUANTA és en perjudici de la justa comprensió i de l'eufonia.

Es una gentilesa de

europrix

Gràcia, 51-53 - SABADELL